FITXA IDENTIFICATIVA

Dades de l'Assignatura

Codi	41010
Nom	Època i cultures
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	12.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2014 - M.U. Història de l'Art i Cultura Visual 09-V.1	Facultat de Geografia i Història	1	Primer quadrimestre
3130 - Història de l'Art	Escola de Doctorat	0	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2014 - M.U. Història de l'Art i Cultura Visual 09-V.1	1 - Época y culturas	Optativa
3130 - Història de l'Art	1 - Complements de Formació	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
GOMEZ-FERRER LOZANO, MARIA MERCEDES	230 - Història de l'Art

RESUM

Estudi des d'una perspectiva cultural de l'art i l'arquitectura d'Europa des de l'Antiguitat fins a la època contemporània amb especial atenció a les seues relacions amb altres cultures en l'àmbit mediterrani i atlàntic; s'estudiarà també l'art i l'arquitectura d'Amèrica des dels orígens fins a la independència dels estats americans, així com les seues relacions amb la tradició europea.

S'analitzen les manifestacions arquitectòniques que predominen en estes àmplies àrees geogràfiques, concedint especial atenció al paisatge monumental i urbà des de la memòria i la cultura històrica de el seu temps i espai, així com la cultura material i les tècniques constructives, les diverses geografies amb els seus condicionants de lloc i la incidència dels tractats i la literatura tècnica.

S'estudien també la gènesi i funció de les imatges i objectes artístics en el seu fonament tècnic, les seues funcions i valors culturals i religiosos, així com la seua recepció i intercanvi en les societats europees i americanes.

Les activitats complementàries (hora setmanal O, 15h. en total) es realitzaran de forma no presencial. La planificació de la docència s'especificarà a principi de curs.

En el cas que la situació sanitària canvie i no siga possible cap accés a les instal·lacions de la Universitat, la docència i activitats es desenvoluparan en la seua totalitat de forma no presencial. En eixe cas, les adaptacions corresponents seran comunicades a l'estudiantat a través de l'Aula Virtual.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No es requereixen coneiximents previs.

COMPETÈNCIES

2014 - M.U. Història de l'Art i Cultura Visual 09-V.1

- Conèixer i explicar els processos de creació i recepció de la producció artística en les distintes cultures fins a l´edat contemporània.
- Capacitat per interpretar la producció artística a partir de la cultura material i escrita de les civilitzacions d`Europa i dels altres continents.
- Reconèixer la diversitat cultural a través de l´acostament a experiències estètiques i artístiques plurals, especialment a Amèrica, Àsia, Àfrica i Oceania, així com de les relacions d´Europa amb altres cultures del món.
- Definir i comparar l´estat dels coneixements en cada àmbit de la història de l´art des dels orígens de la civilització fins al segle XIX.
- Capacitat per revisar el coneixement historiogràfic i formular interpretacions noves de les manifestacions artístiques dels grans períodes de la cultura occidental.
- Capacitat per revisar el coneixement historiogràfic i formular interpretacions noves de les manifestacions artístiques produïdes a la península Ibèrica.
- Capacitat de comprensió de la cultura arquitectònica en la seua dimensió històrica fins a revolució industrial.
- Analitzar i comparar la documentació gràfica en forma de plànols, fotografies i reconstruccions virtuals de les obres d´art de distintes cultures i èpoques.

- Comprendre els processos històrics, culturals i religiosos que van afavorir les manifestacions artístiques de la humanitat en diferents èpoques i àmbits geogràfics.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

1. Saber aplicar els mètodes historiogràfics més adequats per a l'estudi de nous problemes o la revisió de qüestions clàssiques des d'altres punts de vista, amb l'eventual auxili d'altres disciplines humanístiques.

2. Comprendre i aplicar les últimes perspectives metodològiques o teòriques sobre creació artística i cultura visual, i ser capaços d'aplicar-les en la revisió de la historiografia acadèmica.

3. Saber aplicar els coneixements i tècniques desenvolupades per les ciències i tècniques historiogràfiques que siguen d'utilitat per al coneixement i valoració dels fets artístics o estètics.

4. Conéixer la bibliografia de referència, les bases de dades i els repertoris d'imatges, i saber aplicar-los en la investigació.

5. Assolir un aprenentatge pràctic de la metodologia científica per a la manipulació, conservació e interpretació historicoartística dels materials arqueològics.

6. Saber comunicar les conclusions, els coneiximents i i causes últimes que les sustenten a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

7. Ser capaços de presentar oralment i per escrit els resultats de la investigació o projectes de gestió en qualsevol camp artístic, per mitjà d'un discurs elaborat i coherent, adaptat als potencials usuaris.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Art en la Corona d'Aragó en la frontera de l'època Moderna

Es centrarà en l'anàlisi de les noves tendències historiogràfiques i d'enfocament per a l'estudi de l'art en un període de transició entre l'època medieval i la moderna. Es procedirà a l'estudi de casos particulars, aportacions concretes en el camp de l'arquitectura: la figura del mestre, la transmissió del saber, la renovació del llenguatge arquitectònic. Nous plantejaments d'investigació. Estudi específic de casos de simetria, parallelismes, simultaneïtats. Elements comuns i diferències en la arquitectura de la Corona d'Aragó en esta època. I també la problemàtica plantejada en l'estudi dels tallers de pintura i els seus mestres. Arcaismes, novetats, tendències, intercanvis. Últimes aportacions i modes d'investigació en les arts pictòriques de transició al segle XVI.

2. Testimonis escrits i cultura visual en època medieval

I. Descripció:
Lobjectiu del curs és ensenyar als estudiants a llegir i interpretar els testimonis escrits dèpoca medieval, especialment aquells que contenen informació relativa a les obres artístiques, amb vista a la seva edició posterior. Es prestarà especial atenció als documents de naturalesa jurídica i administrativa, a les memòries econòmiques institucionals, a les inscripcions epigràfiques i les filacteris de les pintures. La

informació proporcionada per aquestes fonts manuscrites és heterogènia; afecta la contractació de lobra artística, informa sobre els seus elements definitoris, suggereix modalitats dapropiació dels missatges transmesos i permet comprendre els espais on s'insereix. Al llarg de les classes es proporcionarà als alumnes totes les referències bibliogràfiques es considerin oportunes per a la correcta comprensió dels textos analitzats.

II. Programa:
1. Lescriptura i lobra dart: una cruïlla.
2. - La contractació: encàrrecs, contractes, pagaments, etc.
3. - Al taller et in situ: lobjecte artístic i la presència de missatges al seu interior.
4. - Entre imatges: textos explicatius del registre iconogràfic.
5. - Modalitats de lectura dels diferents registres.
6. - Imatges i textos en els manuscrits medievals.

3. Art a les corts reials de les ciutats maies

Curs en el que s'aprofunditza en l'anàlisi i estudi de la producció artística de les principals ciutats de l'ària maia, amb especial èmfasi en el relleu escultòric, la pintura mural, les ceràmiques policromades i l'art lapidari. El paper que va dur a terme l'art i l'arquitectura monumental en el manteniment de l'autoritat política i religiosa maia en temps prehispànics, aixi com el rol que van tenir les dones en les activitats artístiques, fins fa poc totalment desconegut , seràn també alguns dels aspectes que s'abordaràn al llarg del curs.

4. Temes d'art i arquitectura del barroc espanyol

L'objectiu del curs es presentar al alumne temes relacionats amb l'investigació de l'art i arquitectura española i valenciana del barroc, i la relación ab manifestaciones iiberoamericanes, els virreinato italians i el exili austracista. El curs preten endinsarse en la cultura visual i arquitectònica dels seles XVII i XVIII, en anatlitzant la decoracio barroca, la utilització de la imatge para la construcció de la memoria familiar, la mobilitat dels artifex, els clients, els materials, els tractats...

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	76,50	100
Seminaris	9,00	100
Tutories reglades	4,50	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	20,00	0
Elaboració de treballs individuals	50,00	0
Estudi i treball autònom	50,00	0
Lectures de material complementari	40,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	20,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	30,00	0
TOTAL	**300,00**	

METODOLOGIA DOCENT

a) Classes teòriques participatives: Exposició dels continguts per part del professor/a amb la participació de l'estudiant.

b) Classes pràctiques o seminaris: S'aspira a establir una relació efectiva entre els coneixements teòrics i la seua aplicació pràctica (descripció, anàlisi i interpretació cultural de les manifestacions artístiques, estudi de casos, aplicació de la terminologia específica, anàlisi i comentari de la historiografia i fonts). S'inclouran també activitats complementàries amb visites a exposicions, museus, monuments, assistència a cicles de conferències.

c) Tutories personalitzades i altres activitats: El professor/a dirigira el treball autònom de l'estudiant i resoldra les dificultats que aquest li plantege.

El professor estimularà que els estudiants realitzen un treball autònom que supose la busca i selecció de la bibliografia i altres fonts, preparació de les classes i activitats, lectures

Recomanades, estudi dels continguts per a les proves escrites, redacció de les memòries i treballs pràctics, confecció del portafolis, etc.

Les activitats complementàries no presencials podran ser síncrones (videoconferència) o asíncrones.

Les tutories es faran de forma no presencial (a través del correu corporatiu de la UV) o de forma presencial prèvia cita concertada amb el professor.

En el cas que la situació sanitària canvie i no siga possible cap accés a les instal·lacions de la Universitat, la docència i tutories es desenvoluparan en la seua totalitat de forma no presencial. En eixe cas, les adaptacions corresponents seran comunicades a l’estudiantat a través de l’Aula Virtual.

AVALUACIÓ

Les competències a adquirir seran avaluades per blocs, corresponent amb cada una de les quatre assignatures impartides en este mòdul, per raó del 20% del total del mòdul.

Un quint bloc correspondrà a un treball d'investigació vàlid per al conjunt del mòdul dirigit per un dels professors del mòdul i avaluat per este, per raó del 20% del total del mòdul.

L'avaluació s'ajustarà als següents punts:

1.Seminaris, debats i control de lectures o memòria d'activitats. Recensions, memòries,resums o anàlisi crítica de la bibliografia recomanada i de les activitats complementàries desenvolupades (20%- 30%).

S'avaluen:

- Adquisició de coneixements.

- Comprensió de la bibliografia general i específica de l'assignatura.

- Capacitat per a l'elaboració d'informes i/o memòries escrits/tes sobre les activitats complementàries, com a visites a museus, exposicions, conjunts arqueològics i monumentals, arxius, col·leccions, galeries, tallers d'artista, etc.

- Adquisició d'un esperit analític i crític de la bibliografia i les fonts utilitzades per la història de l'art i l'estètica.

2. Treball pràctic individual o en grup, escrit o oral (40%-50%) , on s'avaluen:

- Adquisició d'habilitats de recerca bibliogràfica i informació.

- Domini de la bibliografia general i específica de les distintes matèries.

- Capacitat d'argumentació i presentació d'un discurs ordenat i coherent.

- Elaboració d'anàlisi i propostes d'interpretació de l'obra d'art.

- Adquisició d'una metodologia científica pròpia de la Història de l'art.

- Anàlisi i interpretació del fet artístic en relació a les fonts documentals, literàries,visuals…

- Adquisició de coneixements instrumentals aplicats a la Història de l'art.

- Destresa en l'aplicació pràctica de les exigències formals d'un treball científic.

3. Portafolis. Recopilació dels treballs de l'alumnat al llarg del curs que permet implicar-lo en el procés d'aprenentatge i l'avaluació (20%-30%) contínua de:

- Coneixements aplicats a la solució de problemes.

- Capacitat per a localitzar informació i per a plantejar i resoldre problemes en entorns nous.

- Habilitats en progrés al llarg del curs.

- Motivació de l'estudiant i capacitat de superació dels seus èxits.

Las competencias a adquirir serán evaluadas por bloques, correspondiendo con cada una de las cuatro asignaturas impartidas en este módulo, por razón del 20% del total del módulo.

Un quinto bloque corresponderá a un trabajo de investigación válido para el conjunto del módulo dirigido por uno de los profesores del módulo y evaluado por éste, por razón del 20% del total del módulo.

Es decir, la nota global se obtendrá de la aplicación de estos métodos de evaluación por parte de cada profesor/a.

20% apartado nº1 del módulo

20% apartado nº2 del módulo

20% apartado nº3 del módulo

20% apartado nº4 del módulo

20% en un trabajo de módulo

Per a poder realitzar aquesta nota mitjana, és necessari traure un 4, com a mínim, en cadascun dels apartats.

El sistema general de qualificacions seguirà la normativa de la Universitat de València aprovada pel Consell de Govern del dia 27 de gener del 2004, en compliment dels RR.DD. 1044/2003 i 1125/2003.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- BONET CORREA, A., Fiesta, poder y arquitectura: aproximaciones al Barroco español, Akal, Madrid, 1990.
- CASTELFRANCHI VEGAS, L., Larte del Quattrocento in Italia e in Europa, Milano (Jaca book), 1996.
- VV.AA., La Arquitectura en la Corona de Aragón entre el Gótico y el Renacimiento (1450-1550). Rasgos de unidad y diversidad, ARTIGRAMA Nº23, Zaragoza, 2008
- I. RODRÍGUEZ MOYA; V. MÍNGUEZ CORNELLES, Himeneo en la Corte. Poder, representaciones nupciales y cultura visual en las cortes europeas, Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Madrid, 2013.

- G. Y P. FRANCASTEL, El retrato, Cátedra, Madrid, 1978.
- Citizens and Kings. Portraits in the age of Revolution, 1760-1830, Royal academy of art, London, 2007.
- - F. CHECA, M. FALOMIR, J. PORTÚS, Carlos V. Retrato de familia, Sociedad Estatal para la conmemoración de los Centenarios de Felipe II y Carlos V, Madrid, 2000.
- AMES-LEWIS, F., The Intellectual Life of Early Renaissance Artist, New Haven: Yale University Press, 2000.
- BAXANDALL, M., Giotto y los oradores, Madrid: Visor, 1996.
- CASTELNUOVO, E., Arte delle città, arte delle corti, Torino: Einaudi, 2009.
- DUBOIS, J. ; GUILLOUET, J. M. ; VAN DEN BOSSCHE, B., Les transferts artistiques dans lEurope gothique, Paris : Picard, 2014.
- ELSIG, F., Larte del Quattrocento a Nord delle Alpi: de Jan van Eyck ad Albrecht Dürer, Torino: Einaudi, 2011.
- NASH, S., Northern Renaissance Art, Oxford: Oxford University Press, 2008.
- NATALE, M. (com.), El Renacimiento mediterráneo. Viajes de artistas e itinerarios de obras entre Francia, Italia y España en el siglo XV. Catálogo de la exposición. Madrid: Museo Thyssen-Bornemisza y Valencia, Museo de Bellas Artes, Madrid: Fundación Thyssen-Bornemisza, 2001.
- TOMASI, M., Larte del Trecento in Europa, Torino: Einaudi, 2012.
- MILLER, MARY & CLAUDIA BRITTENHAM. The Spectacle of the Late Maya Court: Reflections on the Murals of Bonampak. Austin: University of Texas Press, 2013.

MUÑOZ COSME, GASPAR. Introducción a la arquitectura maya. Valencia: General de Ediciones de Arquitectura. Biblioteca TC, 2006.

STONE, ANDREA & MARC ZENDER. Reading Maya Art: A Hieroglyphic Guide to Ancient Maya Painting and Sculpture. London: Thames & Hudson, 2011.

VIDAL LORENZO, CRISTINA Y GASPAR MUÑOZ COMSE (Eds.). Artistic Maya Expressions in Maya Architecture. Oxford: Archaeopress, BAR International Series 2693, 2014.

- Giorgio Raimondo CARDONA, Antroplogía de la escritura. Barcelona, Gedisa editorial, 1994.
Stanley MORISON, Politics and Script. Aspects of authority and freedom in the development of graeco-latin Script from the sixth century b. c. to the twentieth century A. D. Oxford, 1972.
Armando PETRUCCI, La scrittura. Ideologia e rappresentazione. Torino, Giulio Einaudi editore, 1986 (Piccola Biblioteca Einaudi).
Meyer SCHAPIRO, Parole e immagini. La lettera e il simbolo nellillustrazione di un testo. Parma, Società Produzioni Editoriali s.r.l., 1985 [versión original: Words and Pictures. On the Literal and the Symbolic in the Illustration of a Text.

- En el cas que la situació sanitària canvie i no siga possible laccés a la bibliografia recomanada, aquesta es substituirà per materials accessibles online.
- En el supuesto de que la situación sanitaria cambie y no sea posible el acceso a la bibliografía recomendada, esta se sustituirá por materiales accesibles online.
- If the sanitary situation changes and the access to the recommended bibliography is not possible, it will be replaced by materials accessible online.

Complementàries

- Benito, F., La clave flamenca de los primitivos valencianos, Valencia, 2001
- Zaragozá, A., y Gómez-ferrer, M., Pere Compte, arquitecto, Valencia, 2007
- Gómez-ferrer, M., La Cantería Valenciana en la primera mitad del XV: El Maestro Antoni Dalmau y sus vinculaciones con el área mediterránea, Anuario del Departamento de Historia y Teoría del Arte, ISSN 1130-5517, Nº 9-10, 1997-1998 , págs. 91-106
- VIDAL LORENZO, CRISTINA y ESTHER PARPAL. Símbolos de poder entre las mujeres mayas de la élite. Un análisis iconográfico de los ornamentos femeninos. Boletín de arte, nº 37, pp. 227-241, 2016.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern